

Odůvodnění snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty

Úprava možnosti snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty byla zakotvena v § 301 obchodního zákoníku, podle jehož věty první platilo, že nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, a to až do výše škody vzniklé do doby soudního rozhodnutí porušením smluvní povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. Z citovaného ustanovení plyne oprávnění obecného soudu zvážit v každém jednotlivém případě všechny okolnosti daného případu a rozhodnout, zda tyto okolnosti odůvodňují snížení výše sjednané smluvní pokuty či nikoli. V této souvislosti Ústavní soud uvádí, že do procesu uvážení soudu je v případě postupu dle § 301 obchodního zákoníku nutno zahrnout všechny podstatné okolnosti dané věci, a nikoliv vybrat jen některou, aniž by bylo vyloženo, proč ostatní okolnosti proces uvážení neovlivnily. Platí totiž, že vznesení účastníkem řízení významné námitky, jež reálně mohou ovlivnit právní posouzení věci, je nezbytné, aby soud na tyto námitky reagoval a svůj závěr (buď stručně, přesto však přesvědčivě) odůvodnil. Neučiní-li tak a s námitkami se v odůvodnění svého rozhodnutí nikterak nevyporádá, zbavuje své rozhodnutí základních atributů v podobě přesvědčivosti a přezkoumatelnosti (čl. 36 odst. 1 Listiny).

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 2860/17, ze dne 6.3.2018)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatelky, obchodní společnosti BESTGOLF TRADE, s.r.o. v likvidaci, sídlem P., zastoupené JUDr. V.Š., advokátem se sídlem P., proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2017, č. j. 26 Cdo 6017/2016-255, a rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2015, č. j. 91 Co 102, 103/2015-217, za účasti Nejvyššího soudu a Městského soudu v Praze jako účastníků řízení a obchodní společnosti SIT PRAGUE, a.s., sídlem P., jako vedlejší účastnice, tak, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2017, č. j. 26 Cdo 6017/2016-255, a rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2015, č. j. 91 Co 102, 103/2015-217, bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2017, č. j. 26 Cdo 6017/2016-255, a rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2015, č. j. 91 Co 102, 103/2015-217, se ruší.

Z odůvodnění:

I.

1. Ústavní stížností, doručenou Ústavnímu soudu dne 11. 9. 2017 a doplněnou podáním stěžovatelky ze dne 24. 11. 2017, která splňuje formální náležitosti stanovené zákonem č. [182/1993 Sb.](#), o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatelka domáhala zrušení v záhlaví uvedených rozhodnutí s tvrzením, že při projednávání její věci před obecnými soudy došlo k porušení jejího práva na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina") a práva na ochranu vlastnictví ve smyslu čl. 11 Listiny.

II.

2. Z ústavní stížnosti, jejích příloh, jakož i spisového materiálu vedeného Obvodním soudem pro Prahu 1 (dále jen "obvodní soud") pod sp. zn. 18 C 128/2012, který si Ústavní soud za účelem

posouzení důvodnosti ústavní stížnosti vyžádal, Ústavní soud zjistil následující skutečnosti.

3. Stěžovatelka se svou žalobou domáhala vydání rozhodnutí, jímž by soud uložil vedlejší účastnici povinnost zaplatit stěžovatelce částku ve výši 2 000 000 Kč z titulu smluvní pokuty, která byla mezi stěžovatelkou a vedlejší účastnicí sjednána v nájemní smlouvě ze dne 1. 4. 2008. Uvedla, že předmětem nájemní smlouvy byl nájem ve smlouvě blíže specifikovaných pozemků ve vlastnictví vedlejší účastnice, a to za účelem provozování golfového driving range a služeb s tím spojených. V této smlouvě se vedlejší účastnice zavázala, že po dobu dvou let od ukončení nájemního vztahu nebude na předmětných pozemcích sama provozovat činnost shodnou s předmětem činnosti stěžovatelky (tedy provozovat golfové driving range) a provozování takové činnosti neumožní ani třetí osobě. Pro případ porušení právě uvedené povinnosti byla stranami sjednána smluvní pokuta ve shora uvedené výši. K ukončení nájemního vztahu došlo dne 16. 8. 2010, přičemž od jara 2011 je na předmětných pozemcích třetí osobou provozován golfový driving range. Protože tedy vedlejší účastnice porušila svou povinnost dle nájemní smlouvy, domáhala se stěžovatelka vydání rozhodnutí, jak uvedeno shora.

4. Obvodní soud poté, co jeho původní rozhodnutí ve věci bylo usnesením Městského soudu v Praze (dále jen "městský soud") ze dne 13. 3. 2014 č. j. 91 Co 89/2014-100 zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, žalobě svým rozsudkem ze dne 10. 6. 2014 č. j. 18 C 128/2012-113 vyhověl, když vedlejší účastnici uložil povinnost zaplatit stěžovatelce částku ve výši 2 000 000 Kč s příslušenstvím a dále povinnost zaplatit stěžovatelce na náhradě nákladů řízení částku ve výši 120 516 Kč.

5. Rozhodnutí obvodního soudu bylo změněno rozsudkem městského soudu ze dne 22. 9. 2015 č. j. 91 Co 102, 103/2015-217 tak, že rozsudek obvodního soudu byl v části, v níž byla vedlejší účastnici uložena povinnost zaplatit stěžovatelce částku ve výši 200 000 Kč s příslušenstvím, potvrzen, a ve zbývajících částech byla žaloba zamítnuta. Městským soudem bylo dále rozhodnuto o tom, že stěžovatelka je povinna zaplatit vedlejší účastnici na náhradě nákladů řízení vedeného před soudy obou stupňů částku ve výši 240 688 Kč. V odůvodnění svého rozhodnutí městský soud uvedl, že důvody, jež vedly ke sjednání smluvní pokuty, jsou zřejmé, když smluvní pokuta měla zajišťovat, že po dobu dvou let po zániku nájemního vztahu nebude vedlejší účastnice ani třetí osoba na předmětu nájmu provozovat žádnou činnost spojenou s golfovou hrou, aby po zániku nájmu předmětných pozemků stěžovatelkou nedošlo ke konkurenčnímu jednání (podnikání) žalované vedlejší účastnice či třetích osob na úkor výsledků činnosti a investic stěžovatelky. Městský soud však dospěl k závěru, že poměřováno s výší nájemného, které bylo dohodnuto ve výši 14 253 Kč měsíčně vždy za sedm měsíců v roce, tj. ve výši 99 771 Kč ročně, je smluvní pokuta sjednána v nepřiměřené výši, neboť tato představuje více než dvacetinásobek ročního příjmu vedlejší účastnice z předmětu nájmu. Městský soud konečně uvedl též to, že za přiměřenou výši smluvní pokuty považuje částku 200 000 Kč, která dle jeho názoru odpovídá významu a hodnotě zajišťované povinnosti.

6. Dovolání stěžovatelky bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 19. 6. 2017 č. j. 26 Cdo 6017/2016-255 odmítnuto, neboť dovolací soud dospěl k závěru, že městský soud rozhodl o přiměřenosti smluvní pokuty v souladu s ustálenou judikaturou dovolacího soudu, a dovolání tak není přípustné.

III.

7. Rozhodnutí městského soudu a Nejvyššího soudu stěžovatelka napadla ústavní stížností. V ní namítla, že se městský soud nezabýval podstatnými argumenty, které v řízení vznesla, a své rozhodnutí odůvodnil mj. skutečnostmi, které nemají oporu v provedeném dokazování. Zdůraznila, že ačkoliv byly strany předmětné nájemní smlouvy ve vztahu k předpisům občanského práva v rovném postavení, byla to vedlejší účastnice, která text této smlouvy navrhla a stěžovatelce předložila k

podpisu, přičemž stěžovatelka s ohledem na předmět svého podnikání smlouvu uzavřít musela, neboť jiné možnosti pro umístění golfového odpaliště v dané lokalitě neměla a navíc zde již několik let (od roku 2003) na základě podnájemní smlouvy uzavřené s předchozím nájemcem pozemků golfové odpaliště provozovala a do předmětných pozemků vložila nemalé investice. Sdělila rovněž, že shodnou výši smluvní pokuty obsahovala i předchozí podnájemní smlouva. Městský soud se však dle tvrzení stěžovatelky těmito okolnostmi, které vedly ke sjednání smluvní pokuty, vůbec nezabýval, ačkoliv tyto okolnosti jsou jedinými, kterými se dle platné judikatury Nejvyššího soudu má soud při posuzování nepřiměřenosti výše smluvní pokuty zabývat. To však městský soud neučinil, když se omezil na pouhé poměření výše smluvní pokuty s výší nájemného, přestože smluvní pokuta neměla s výší nájemného žádnou souvislost. Stěžovatelka městskému soudu vytkla též to, že se nezabýval hodnotou zajišťované povinnosti, a namísto toho poukázal na skutečnosti, které nebyly předmětem dokazování (neplacení nájemného, údajné důvody zániku nájemního vztahu či délka provozování činnosti stěžovatelky na předmětných pozemcích), přičemž stěžovatelka nebyla stran těchto skutečností soudem vyzvána k doplnění svých tvrzení a označení důkazů k jejich prokázání ve smyslu § 118a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "občanský soudní řád"). Navíc šlo o okolnosti, které neexistovaly v době, kdy byla smluvní pokuta stranami sjednána, a tedy městský soud nebyl oprávněn k nim při posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty přihlížet, neboť dle stávající judikatury Nejvyššího soudu takové okolnosti nemohou být pro posouzení přiměřenosti smluvní pokuty rozhodné. Vůči Nejvyššímu soudu pak stěžovatelka namítla, že nikterak nekorigoval chybné závěry městského soudu, které jsou v rozporu s jeho judikaturou, ačkoli tak učinit měl.

8. Stěžovatelka vyslovila nesouhlas též s rozhodnutím městského soudu o náhradě nákladů řízení, kdy upozornila na to, že ačkoliv byla se svým nárokem na úhradu smluvní pokuty zcela úspěšná, byla jí z důvodu moderace smluvní pokuty městským soudem přiznána pouze jedna desetina žalované částky, což následně městský soud promítl i do rozhodnutí o nákladech řízení, ačkoliv byl na místě postup dle § 142 odst. 3 občanského soudního řádu.

IV.

9. Ústavní soud si vyžádal vyjádření Nejvyššího soudu, městského soudu, jakož i vedlejší účastnice řízení.

10. Nejvyšší soud ve vyjádření odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, zopakoval, že pro posouzení, zda byla sjednána nepřiměřeně vysoká smluvní pokuta, zákon žádná kritéria nestanoví, a tento závěr závisí na volné úvaze soudu. Hlediska, ze kterých městský soud s přihlédnutím ke všem okolnostem souzeného případu vycházel, Nejvyšší soud shledal jako odpovídající své ustálené judikatuře. Ústavnímu soudu proto navrhl, aby ústavní stížnosti byla odmítnuta, příp. zamítnuta.

11. Městský soud se k výzvě Ústavního soudu k ústavní stížnosti nevyjádřil.

12. Vedlejší účastnice ve vyjádření předně reagovala na skutková tvrzení stěžovatelky obsažená v ústavní stížnosti či vznesená stěžovatelkou v řízení před obecnými soudy. V této souvislosti vedlejší účastnice odmítla např. tvrzení, že by stěžovatelka provozovala na předmětných pozemcích golfové odpaliště již od roku 2003, neboť toto tvrzení je dle názoru vedlejší účastnice vyvráceno již tím, že stěžovatelka byla do obchodního rejstříku zapsána až v roce 2007. Vedlejší účastnice dále zopakovala argumentaci městského soudu týkající se moderace smluvní pokuty, přičemž vyjádřila názor, že městský soud při posuzování přiměřenosti výše smluvní pokuty nepochybil, když tuto poměřoval s výší sjednaného nájemného. Uvedla rovněž, že při sjednávání výše smluvní pokuty počítala s tím, že nájemní vztah bude trvat nejméně pět let, neboť v nájemní smlouvě byla stranami sjednána pětiletá výpovědní lhůta. Ke skončení nájemního vztahu však došlo předčasně, a to pro

neplacení nájemného stěžovatelkou. S přihlédnutím k této skutečnosti, s níž strany v době uzavírání předmětného závazku nepočítaly, nemůže být sjednaná smluvní pokuta dle názoru vedlejší účastnice považována za přiměřenou, přičemž přihlédnout je třeba i k tomu, že jednání stěžovatelky je rozporné se zásadami poctivého obchodního styku ve smyslu § 265 zákona č. [513/1991 Sb.](#), obchodní zákoník, v posledně účinném znění (dále jen "obchodní zákoník"). Závěrem vedlejší účastnice vyjádřila přesvědčení, že případná škoda spočívající ve ztrátě klientely a zmaření podnikatelského záměru stěžovatelky měla původ zejména v porušení povinnosti stěžovatelky řádně hradit nájemné a výše smluvní pokuty zásadně převyšovala příjem, kterého stěžovatelka mohla se svým podnikatelským záměrem dosáhnout. S přihlédnutím k uvedenému Ústavnímu soudu navrhla, aby ústavní stížnost odmítl.

13. Vzhledem k tomu, že ve vyjádření Nejvyššího soudu nebyla Ústavnímu soudu předestřena žádná nová argumentace, když se Nejvyšší soud v podstatě pouze odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí, nepovažoval Ústavní soud za účelné zasílat jej stěžovateli k případné replice. K závěru o neúčelnosti takového postupu Ústavní soud dospěl, i pokud jde o vyjádření vedlejší účastnice, neboť tato Ústavnímu soudu předestřela argumentaci, kterou již dříve uplatnila v řízení před obecnými soudy. Za daných okolností by tak replika stěžovatelky dle názoru Ústavního soudu nemohla splnit svůj smysl a účel. Současně nejde o situaci, kdy by na základě podaných vyjádření Ústavní soud dospěl k závěru svědčícímu v neprospěch stěžovatelky [srov. nálezn. sp. zn. II. ÚS 4754/12 ze dne 19. 11. 2013 (N 193/71 SbNU 301)].

V.

14. Ústavní soud konstatuje, že jeho úkolem je ochrana ústavnosti (čl. 83 Ústavy České republiky); není součástí soustavy obecných soudů (srov. čl. 90 a čl. 91 odst. 1 Ústavy České republiky) a nepřísluší mu právo dozoru nad rozhodovací činností obecných soudů; k takovému dozoru či kontrole je Ústavní soud oprávněn pouze za situace, kdy obecné soudy svými rozhodnutími zasahují do ústavně zaručených základních práv a svobod jednotlivce. Proto Ústavní soud napadená soudní rozhodnutí přezkoumal (toliko) z pohledu porušení ústavně zaručených základních práv a svobod, jak je stěžovatelkou namítáno v ústavní stížnosti, a po posouzení napadených rozhodnutí a vyžádaného soudního spisu shledal, že ústavní stížnost je důvodná.

15. Právu na soudní ochranu odpovídá povinnost obecných soudů svá rozhodnutí řádně odůvodnit, přičemž se musejí vypořádat s námitkami uplatněnými účastníky řízení, a to způsobem odpovídajícím míře jejich závažnosti. Pakliže tak neučiní, založí tím nepřezkoumatelnost jimi vydaných rozhodnutí, a zpravidla tak i jejich protiústavnost. Nejsou-li totiž zřejmé důvody rozhodnutí, svědčí to o libovůli v soudním rozhodování, přičemž princip právního státu libovůli v rozhodování orgánů veřejné moci zakazuje (obdobně viz např. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 183/03, sp. zn. I. ÚS 74/06, sp. zn. III. ÚS 529/06, sp. zn. I. ÚS 2568/07, sp. zn. III. ÚS 1167/17, sp. zn. IV. ÚS 919/14, sp. zn. IV. ÚS 2766/15, tato i všechna další rozhodnutí Ústavního soudu jsou k dispozici v elektronické podobě na <http://nalus.usoud.cz>).

16. Úprava možnosti snížení nepřiměřeně vysoké smluvní pokuty byla zakotvena v § 301 obchodního zákoníku, podle jehož věty první platilo, že nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu může soud snížit s přihlédnutím k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, a to až do výše škody vzniklé do doby soudního rozhodnutí porušením smluvní povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta. Z právě citovaného ustanovení plyne oprávnění soudu zvážit v každém jednotlivém případě všechny okolnosti daného případu a rozhodnout, zda tyto okolnosti odůvodňují snížení výše sjednané smluvní pokuty či nikoli. V této souvislosti Ústavní soud uvádí, že do procesu uvážení soudu je v případě postupu dle § 301 obchodního zákoníku nutno zahrnout všechny podstatné okolnosti dané věci a nikoliv vybrat jen některou, aniž by bylo vyloženo, proč ostatní okolnosti proces uvážení neovlivnily. Platí totiž, že

vznese-li účastník řízení významné námitky, jež reálně mohou ovlivnit právní posouzení věci, je nezbytné, aby soud na tyto námitky reagoval a svůj závěr (byť stručně, přesto však přesvědčivě) odůvodnil. Neučiní-li tak a s námitkami se v odůvodnění svého rozhodnutí nikterak nevypořádá, zbavuje své rozhodnutí základních atributů v podobě přesvědčivosti a přezkoumatelnosti (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 12. 5. 2016 sp. zn. IV. ÚS 2766/15).

17. Nejvyšší soud dospěl ve své judikatuře v otázce (ne)priměřenosti smluvní pokuty k závěru, že při posouzení priměřenosti smluvní pokuty se bere zřetel zejména na důvody, které ke sjednání posuzované výše smluvní pokuty vedly, a na okolnosti, které je provázely, přičemž není vyloučeno, aby soud již při posuzování této otázky přihlédl též k významu a hodnotě zajišťované povinnosti (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 2005 sp. zn. 32 Odo 400/2004). V jiném rozhodnutí Nejvyššího soudu se pak uvádí: "Při posouzení priměřenosti sjednané výše smluvní pokuty je nutno ve smyslu ustanovení § 301 obchodního zákoníku přihlédnout k hodnotě a významu zajišťované povinnosti, k okolnostem, pohnutkám a účelu, který byl sledován sjednáním smluvní pokuty, tedy i k výši úroků z prodlení, které též představují sankci za porušení povinnosti. Na priměřenost smluvní pokuty však nelze usuzovat s ohledem na dobu, za níž je smluvní pokuta požadována." (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 8. 2004 sp. zn. 32 Odo 62/2004). Současně Nejvyšší soud uzavřel, že ke skutečnostem, které nastaly po sjednání smluvní pokuty, nelze při hodnocení (ne)priměřenosti sjednané výše smluvní pokuty přihlížet (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2011 sp. zn. 23 Cdo 2192/2009).

18. Městský soud se v odůvodnění svého závěru o nepřiměřenosti výše sjednané smluvní pokuty omezil pouze na konstatování, že důvodem sjednání smluvní pokuty bylo zajištění závazku vedlejší účastnice neprovozovat na pronajatých pozemcích po dobu dvou let konkurenční činnost, ani tuto činnost neumožnit třetí osobě, přičemž dále uzavřel, že výše sjednané smluvní pokuty poměřována s výší nájemného představuje dvacetinásobek ročního nájemného, což je dle jeho názoru nepřiměřené. Ačkoliv dle platné judikatury právní úprava neukládá soudu povinnost přihlédnout k hodnotě a významu zajišťované povinnosti při posouzení (ne)priměřenosti smluvní pokuty, nelze dle názoru Ústavního soudu v tomto konkrétním případě od významu zajišťované povinnosti zcela odhlédnout, jako by bylo nerozhodné, zda zákaz konkurence má směřovat k provozování golfového odpaliště nebo např. k umístění pastviny. Navíc má-li být dle platné judikatury při posuzování nepřiměřenosti výše smluvní pokuty brán zřetel zejména na důvody, které ke sjednání posuzované výše smluvní pokuty vedly, a na okolnosti, které je provázely, nedostal městský soud ve svém rozhodnutí ani těmto požadavkům, když k těmto okolnostem neuvedl ve svém rozhodnutí ničeho, ačkoliv v něm sám příslušnou judikaturu citoval. V rozhodnutí městského soudu tak zcela absentuje úvaha o tom, proč byla sjednána smluvní pokuta za porušení zákazu konkurence právě ve výši 2 000 000 Kč. Stejně tak pokud městský soud poměřoval výši smluvní pokuty s výší nájemného (což je samo o sobě diskutabilní), měl se dle názoru Ústavního soudu zabývat také tím, proč bylo nájemné stranami sjednáno ve srovnání se smluvní pokutou v tak nízké částce. V řízení bylo totiž tvrzeno, že golfové odpaliště bylo benefitem pro celou lokalitu, že jeho zázemí využívala vedlejší účastnice pro své soukromé akce a zejména že byla vytvořena vazba klientely na dané místo, což mohlo pro vedlejší účastnici vedle nájemného rovněž představovat určitý majetkový prospěch. Ústavnímu soudu nepřisluší tato tvrzení stěžovatelky jakkoliv posuzovat, avšak okolnosti daného případu jsou natolik specifické, že odůvodnění nepřiměřenosti výše sjednané smluvní pokuty pouhým porovnáním s výší nájemného neodpovídá dle názoru Ústavního soudu postulátům řádného odůvodnění rozhodnutí uvedeným shora. V řízení přitom byla účastníky přednesena řada tvrzení a předloženo mnoho důkazů, jak se podává z příslušného spisového materiálu, a městský soud proto mohl (a měl) učinit komplexní posouzení dané situace, což však - soudě dle odůvodnění jeho rozhodnutí - neučinil. Svým nedostatečným odůvodněním nepřiměřenosti výše smluvní pokuty tak městský soud porušil právo stěžovatelky na soudní ochranu.

19. Ústavní soud dále upozorňuje na skutečnost, že městský soud na jednání konaném dne 23. 6. 2015 sdělil stranám sporu, že se neztotožňuje se závěrem obvodního soudu, že předmětná smluvní pokuta byla sjednána v přiměřené výši. Tento svůj postoj městský soud odůvodnil tím, že nájemní vztah trval poměrně krátkou dobu, přičemž smluvní pokuta byla sjednána při vědomí dlouhodobého nájemního vztahu. Ačkoliv toto odůvodnění bylo v písemném vyhotovení napadeného rozsudku městského soudu opuštěno, je zřejmé, že i tyto důvody úvahu soudu ovlivnily, a to i přes judikaturní závěry obsažené v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2011 sp. zn. 23 Cdo 2192/2009.

20. Vedle námitky nedostatečného vypořádání se s relevantní argumentací se stěžovatelka dovolávala porušení svého práva na soudní ochranu i z toho důvodu, že městský soud opřel své rozhodnutí rovněž o skutečnosti, které nebyly předmětem dokazování. V odůvodnění napadeného rozhodnutí v části, kde předestírá svou úvahu o důvodech, proč přistoupil k moderaci smluvní pokuty, městský soud skutečně uvádí, že k důvodům pro snížení smluvní pokuty "přistupují i důvody a okolnosti, za nichž došlo k zániku nájemního vztahu podle nájemní smlouvy, délka jeho trvání a provozování golfové činnosti (cca tři sezony), okolnosti neplacení nájemného ze strany žalobkyně." V této souvislosti je dle názoru Ústavního soudu nutno přisvědčit stěžovatelce, že tyto okolnosti nebyly obsahem skutkových zjištění v žádném z rozhodnutí ve věci a jsou mezi stranami sporné, jak ostatně plyne i z vyjádření vedlejší účastnice. V novém řízení tak soudy musí své případné závěry ohledně těchto skutečností opřít o řádně zjištěný skutkový stav.

21. Ústavní soud má výhrady rovněž k odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu, v němž se uvádí, že posouzení otázky nepřiměřenosti výše smluvní pokuty závisí na konkrétních okolnostech případu a je záležitostí volného uvážení soudu, který se svým závěrem o nepřiměřenosti výše smluvní pokuty založeném především na poměru vůči výši nájemného od judikatury dovolacího soudu neodklonil. Taktéž ve vyjádření k ústavní stížnosti uvádí Nejvyšší soud, že hlediska, ze kterých odvolací soud s přihlédnutím ke všem okolnostem souzeného případu vycházel, byla shledána odpovídající ustálené judikatuře dovolacího soudu. Toto vyjádření, zejména termíny "především" a "hlediska" (v množném čísle) budí dojem, že městský soud při posuzování nepřiměřenosti výše smluvní pokuty vycházel z několika skutečností. Faktem ovšem je, že nepřiměřenost výše smluvní pokuty byla dle odůvodnění napadeného rozhodnutí městského soudu posouzena pouze na základě nepoměru výše smluvní pokuty a výše nájemného, aniž by byly relevantně zváženy jakékoliv další okolnosti (s výjimkou okolností, které neexistovaly v době sjednání smluvní pokuty, a městský soud tedy k těmto okolnostem nebyl dle ustálené judikatury dovolacího soudu oprávněn přihlížet, přičemž se navíc jednalo o okolnosti, které nebyly předmětem dokazování a zůstaly mezi stranami sporné, jak již bylo uvedeno výše). Z tohoto důvodu je Ústavní soud nucen uzavřít, že i odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu postrádá přesvědčivost a nelze jej shledat za vyhovující požadavkům na řádné odůvodnění rozhodnutí.

22. S ohledem na závěr o rozporu napadených rozhodnutí s právem stěžovatelky na soudní ochranu se Ústavní soud již nezabýval námitkami stěžovatelky směřujícími do rozhodnutí o výši náhrady nákladů řízení. Pokud obecné soudy i v opakovaném řízení dospějí na základě zvážení všech podstatných okolností k závěru o nepřiměřenosti výše smluvní pokuty a přistoupí k jejímu následnému snížení, jsou povinny při rozhodování o nákladech řízení zvážit též relevantní judikaturu Ústavního soudu vztahující se k § 142 odst. 3 občanského soudního řádu.

VI.

23. Na základě všech shora uvedených důvodů lze uzavřít, že napadeným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2015 č. j. 91 Co 102, 103/2015-217 bylo porušeno právo stěžovatelky na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny. Ústavní soud proto podle § 82 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a podle ustanovení § 82 odst. 3 písm. a) cit. zákona

napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 22. 9. 2015 č. j. 91 Co 102, 103/2015-217 zrušil. Ústavní soud zrušil rovněž napadené usnesení Nejvyššího soudu 19. 6. 2017 č. j. 26 Cdo 6017/2016-255, protože i tento porušil právo stěžovatelky na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny.

Právní věta - redakce.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)